Help jeugd met schulden

DE VOLKSKRANT 17 APRIL 2007 (PAGINA 13)

Wachtlijsten voor schuldhulpverlening wegwerken helpt probleemjongeren niet, zegt Joost van Hienen. Want zij krijgen die hulp vaak niet eens.

Een betalingsregeling kan pas beginnen als je alle boetes hebt betaald

Ella Vogelaar is geschrokken van de lange wachtlijsten voor schuldhulpverlening aan jongeren (het Vervolg, 7 april). Maar hun problemen zullen niet opgelost zijn als deze wachtlijsten zijn weggewerkt.
Wij hebben de afgelopen jaren bij onze stichting voor jeugdhulpverlening **Streetcornerwork** gezien dat het aantal jongeren met schulden toeneemt. En dat voor steeds meer jongeren het toekomstperspectief zo uitzichtloos is geworden, dat ze geen reden meer zien te werken aan positieverbetering.
Wij zouden de schuldenproblematiek bij onze voornamelijk Marokkaanse doelgroep kunnen benaderen als het zoveelste 'Marokkanendrama', maar dat soort stigmatiserend taalgebruik laat ik over aan Fleur Jurgens (Forum, 28 maart). De Marokkaanse gemeenschap verantwoordelijk stellen in onze analyse van het probleem heeft voor ons geen meerwaarde.

In de afgelopen jaren is gebleken dat de doelgroep van het **Streetcornerwork** – jongeren en jongvolwassenen in achterstandssituaties – niet of nauwelijks gebruik heeft gemaakt van het aanbod van de schuldhulpbureaus.
Dat is niet zo verwonderlijk als je bedenkt dat de jongeren vaak niet voldoen aan de voorwaarden. Om in aanmerking te komen voor het treffen van betalingsregelingen, moeten ze een inkomen op bijstandsniveau hebben en een inschrijfadres bij het bevolkingsregister. De grote hoeveelheid schulden is er vaak de oorzaak van dat deze jongeren niet ingeschreven staan op het adres van hun ouders, uit angst voor deurwaarders die het huis komen leeg halen.
Incidenteel zijn er wel jongeren die voldoen aan deze voorwaarden, maar deze haken bijna allemaal af vanwege de lange wachttijden. Verder blijkt een deel dat wel begint aan het traject, alsnog af te vallen vanwege de formele en onpersoonlijke manier van communiceren van de schuldhulpverleners.

Het merendeel van de jongeren met schulden die zich bij ons melden, komt uit achterstandsgezinnen. Ze hebben tijdens de opvoeding niet geleerd hoe ze met geld om moeten gaan. In veel gevallen hebben de ouders ook financiële problemen. Vanaf je 18de mag je rood staan, kun je lenen, abonnementen afsluiten en kopen op afbetaling. We krijgen geregeld te maken met jongeren zonder vast inkomen, die zich voor langere tijd verbonden hebben aan drie of meer telefoonabonnementen; die steeds grotere betalingsachterstanden hebben ten gevolge van het nieuwe ziektekostensysteem; en waarbij de hulpverleningstrajecten stagneren door de grote bedragen die betaald moeten worden aan het Centraal Justitieel Incassobureau

(CJIB). Het CJIB is vrijwel nooit bereid tot het aangaan van een betalingsregeling. Het CJIB blijft de bedragen steeds weer verhogen, omdat het bedrag niet in een keer betaald kan worden.

Zelfs een schuldsanering via de Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP) is niet mogelijk met CJIB-boetes. De CJIB-boetes kunnen nu niet tijdelijk stilgezet worden. Eerst moeten alle boetes worden betaald en vervolgens kan de schuldenregeling pas beginnen.
We zetten vraagtekens bij de manier waarop banken en bedrijven onderzoeken of de jongeren aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. De bedrijven zijn commercieel ingesteld en hebben geen oog voor de risicojongeren die zich in korte tijd in uitzichtloze financiële situaties weten te werken.

Omdat de jongeren met hoge schulden vaak op meerdere leefgebieden problemen hebben, heeft het geen zin alleen maar naar de schulden te kijken. Er moeten op verschillende terreinen trajecten worden uitgestippeld. Dus is nauwe samenwerking met andere instanties die werken met dezelfde jongeren essentieel om de totale route van de hulpverlening succesvol af te ronden.
Wij hopen dan ook dat er in de toekomst jongerenschuldhulpbureaus opgezet kunnen gaan worden, waar de diverse instanties op een constructieve manier kunnen samenwerken aan de route die een jongere moet doorlopen om weer succesvol mee te draaien in de maatschappij.

In de Amsterdamse stadsdelen Oud-Zuid en Zuideramstel hebben de wethouders al laten weten open te staan voor nieuwe initiatieven. De vruchtbare samenwerking tussen de stadsdelen, het jongerenwerk en **Streetcornerwork** heeft al eerder geleid tot goede resultaten, zoals in de Diamantbuurt.
Martin Sommer heeft zijn bedenkingen geuit over de manier van werken van een aantal instellingen daar (Forum, 5 april), maar wij voelen ons niet aangesproken. Wij gaan door met het zoeken naar oplossingen en hopen dat niet alleen de lokale politiek, maar ook de landelijke politiek de schuldenproblematiek hoog op de agenda plaatsen.

Wellicht kan dit onderwerp meegenomen worden in de nieuwe beleidsplannen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Iedere jong volwassene heeft tenslotte het recht om te kunnen participeren in de samenleving.

Copyright: Hienen, Joost van

Joost van Hienen is projectcoördinator van de stichting **Streetcornerwork**.